

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obajno izdanje stane: za jeden mesec . . . 2,00, izven Avstrije f. 1,40 za tri mesce . . . 5,00 „ „ „ 4,00 za pol leta . . . 10,00 „ „ „ 8,00 za vsa leta . . . 20,00 „ „ „ 16,00 Na naročbe brez priložene naročilnice se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javnozvalna, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprožajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnništvo** ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije so proste pošlaine.

„V edinosti je moč“.

Valovi volilne preosnove.

V današnjih listih čitamo brzovajko z Dunaja o seji, ki jo je imel poljski klub o vprašanju volilne preosnove. Kakor je bilo pričakovati je sklenil ta klub, da je njega členom v odseku za volilno preosnovo glasovati za prehod v podrobno razpravo o načrtu za volilno preosnovo, kakor ga je izdelal pododsek. Ali kakor se vsi drugi klubi in odličnjaki v zvezi koalicije nikakor nečejo identifikovati s tem monstroznim načrtom, je tudi poljski klub svojemu sklepu pridodal značilno opazko, da treba ta načrt premeniti v marsičem, zlasti pa da treba odstraniti one določbe pododsekovnega načrta, ki niso v soglasju z avtonomno samostojnostjo posamičnih dežel.

Naši čitatelji se izvestno še spominjajo, da smo v članku, priobčenem v našem listu takoj po razglasenju omenjenega načrta, torej po prvem utisu, naglašali tudi mi, da so gospodje v pododseku na neverjeten način prezirali zgodovinsko uredbo države, da so kar porušili meje posamičnih kronovin, združivši volilce iz različnih pokrajin v jeden in isti volilni okraj.

To kričeče dejstvo zbollo nas je najprvo v oči.

Znano je sicer, da mi nismo posebni prijatelji in zagovorniki načela deželne avtonomije, ker smo uverjeni, da bi isti značil našo narodno smrt, ako bi se izvel strogo, predno je preskrbljeno na ta ali oni način za varstvo kulturnih interesov in po takem narodnega obstanka za naše manjšine po raznih kronovinah. Kdo ne ve, česa bi bilo pričakovati našim rojakom na Štajerskem, Koroškem in v Istri, ako bi se isti izročili na milost in nemilost sedanjim večinam v dotičnih deželnih zborih? V isti hip, ko bi te večine postale neomejeni in od nikogar zavisni gospodar v deželi, bila bi tudi podpisana naša smrtna sodba. Upirali bi se morda še nekoliko, tu manj, tam bolj izdatno, ali poguba naša bila bi neizogibna. Seveda bi nas ne mogli zadušiti kar hkratu, ali slednjič bi nas vendar-le zalotila žalostna usoda: umirali bi sicer počasi, ali konečno bi bilo vendar le po nas.

Ako smo torej naglašali kričeče dejstvo, da so namreč poznani in najdoslednejši zagovorniki načela deželne avtonomije v pododseku za volilno preosnovo na nezalisan način kršili to načelo, nismo storili tega iz navdušenja za deželno avtonomijo, ampak pokazati smo hoteli, kako daleč je zavela koalicijsko gospodo — z a d r e g a.

Da se rešijo zastavljene besede in svečane obljube, dognati hočejo na vsak način svojo „volilno preosnovo“. To pa ni malenkost: kako naj dožene tako preosnovo oni,

ki take preosnove — noče! V takem položaju so bili vsi gospodje v preslavnem odseku. Vsi, pravimo, kajti vsem onim, ki zares hočejo volilne preosnove, so zaprli vrata do tega tajnega pododseka; niti jedna opozicijska skupina ni zastopana v njem. Bili so torej lepo med sabo, ko so se posvetovali o nečem, česar nočejo.

Sitna stvar to in radi verjamemo, da so bili gospodje v veliki zadregi, ko so se posvetovali, kako ustvariti nekako feto morgano, kako ustvariti nekaj, kar bi bilo podobno volilni preosnovi, kar pa v resnici vendar ne bi bila volilna preosnova. In v tej zadregi so se gospodje pehali sem in tje, tako silno, da so slednjič gospoda poljska in konservativna v občni zmešnjavi pozabili na svoja lastna avtonomistiška načela, da so konečno žrtvovali toli priljubljeno jim avtonomijo posamičnih kronovin.

Tako silno je postalo torej valovje volilne preosnove, da je treščilo ob skalo mogočno ladjo deželne avtonomije.

To smo hoteli zabeležiti. Toda valovje je vrglo na površje še drugih jako čudnih pojavov — pojavov, o katerih ne bi bili mislili, da so še mogoči v sedanji dobi, v dobi devetnajstega stoletja, v dobi splošnega probujanja mas, v dobi socialnih reform. V tej dobi, ki je nepremagljivo silo jejala rušiti deljenje človeštva po kastah, v tej dobi, ko se je jela rušiti na vseh straneh podlaga slobodnim posamičnim stanov in skupin, v v tem trenutku se je v poljskem klubu oglašil mož s toli čudnimi nazori, da si že moramo misliti, da se je siromak porodil najmanj za sto let prekasno.

Iz današnjega dunajskega poročila „Piccolovega“ o večerajnji seji poljskega kluba doznavamo, da je poslanec grof Hompeš navsotoval z ozirom na vprašanja volilne preosnove, naj bi se število sedanjih poslancev pomnožilo, zajedno pa naj bi se vsakemu poslancu izvolil — namestnik. Namestnike naj bi v kmečkih občinah in po mestih volili oni davkoplačevalci, ki nimajo volilne pravice po sedanjem volilnem redu; v trgovinskih zbornicah pa naj bi volili namestnike delavci in veleposestniki iz deželnih zbornic. Ko bi bil kateri poslanec zadržan udeleževati se posvetovanj v zbornici, tedaj bi bilo pozvati dotičnega namestnika.

Tu bi imeli zopet nov „načrt“ za volilno preosnovo. No, dobrodošel nam tudi ta „načrt“: kako dobro dé človeku, ako v toli resnih časih dobi kaj za — smeh. Ali to je gotovo, da mora biti gibanje volilne preosnove jako valovito, ako nam take načrte meče na obrežje. Ali — kakor rečeno — vsa invencija gospoda grofa Hompeša je presmešna, da bi se človek mogel zaresno baviti z njo.

vskliknol je grbec, ki je pozorno opažal skozi luknjo.

„Dobro, dobro!“ odvrnil je Grga srdito; „pusti me v miru; sedaj bode še-le, kar mora biti.“

„Pa dobro!“ pristavil je Šime; „pustim vas na miru.“ In odšel je v sokalnico (kuhinjo) ribe peč.

Brivec je prislonek lehti svoje na koleni ter tako sključen gledal iz luknje. Drlitel je, a oči so mu igrate, kakor strela izza oblaka.

Voz se je polahko pomikal po prodju in pesku. Arbanas ni posebno poganjal konj, ker se ni ravno mudilo; a da bi se i bilo, konja sta se bila privadila samo jednemu koraku, ne hitreje, ne počasneje, a da si jih i krstil ostenom. Sedaj je zavil voz na cesto. Šlo je, šlo, kakor že gre po slabi cesti. Z desne in leve bilo je grmovje. Kakih petdeset korakov dalje pretezal se tje gozdič. Voz je došel i do njega. Brivec je pričel živahnje dihati.

Gosp. grof Hompeš pa ni samo predložil svojega „načrta“ za volilno preosnovo, ampak utemeljil ga je tudi kakor je vedel in znal. A ravno po tem njegovem utemeljevanju sodimo, da se je mož porodil vsaj sto let prekasno. Vskliknil je namreč med drugim: „Ako bi bil jaz na vladi, dal bi zapreti vse voditelje delavske stranke in smete biti gotovi, da se takoj povrne mir!“

Oddahnimo se malo, kajti to je hud tobak!

Čudne mehurje in mehurčke poganja to gibanje o volilni preosnovi, ali lovor-venec izvirnosti pa je brezdomno prisoditi temu poljskemu grofu. Voditelje delavcev v zapor — in vprašanje volilne preosnove bi bilo rešeno! Vskliknilo jako drastično sredstvo. Kaj ste vi vsi, ki si ubijate glave se socialnim in sosebno delavskim vprašanjem? Bedaki vi vsi, ki menite, da treba vendar zadovoljiti tudi zahtevam širših slojev po političkih pravicah? Bedaki, ki se ukvarjate problemom, kako spraviti v soglasje koristi različnih stanov: zapore zidajte, pa bode mir!

Ali šalo na stran! Z zapori se še nikdar niso reševala velika, svet pretresujoča vprašanja. Zato se pa jako moti plemeniti gospod grof: v zapore je pač možno dejati voditelje tega ali onega gibanja, nikdar pa ne idej!

In da je vprašanje volilne preosnove kot sestavnega dela socialnega vprašanja zares velika ideja, kaže že dejstvo, da se beati possidentes vendar le morajo baviti s tem vprašanjem — proti svoji volji. In to vprašanje se mora dovoljno rešiti in se reši gotovo v zvezi vsem Hompešem in njih srednjeveškim nazorom.

Valovje volilne preosnove je vrglo tudi Hompeševo nezmisel na breg, ali uverjeni smo, da je ne pobere nikdo. Le naj strohni tam, kjer je — pozabljena in zapuščena.

Politiške vesti.

Državni zbor. V večerajnji seji je poslanska zbornica vsprejela §. 256—261 davčne predloge. Potem so razpravljali o predlogu posl. Pacaka, da se odlože seje zbornice, dokler proračunski odsek ne završi svojega dela. Proračunskemu odseku je dovoliti 8 dni odloga, da more predložiti svoje poročilo. O tem predlogu se je vnela jako viharna razprava. Ker je predsednik opominjal poslanca G e s m a n a, vskliknil je ta poslednji: „To je pravi skandal, da se na tak način tlačijo pravice zastopnikov naroda!“ Radi tega vsklika pozval je predsednik dra. Gessmann na red, vsled česar je navstal ne-

„No, bode-li?“ zamrmral je srdito.

V tem trenutku začul se je žvižgljaj. Nategovši ušesa sta se konja ustavila. In stavec je zamahnil bičem. Ali ko grom iz vedrega neba planila sta iz goščave na cesto dva rdeča konjika.

„Evo!“ poskočil je brivec. „Dobra sta, naša sta. Po čem smo sedaj, Dorica?“

Kakor strela priletel je jeden konjikov k vozu, porinivši dolg meč Arbanasovemu zelenku v rebra. Konj se je zgrudil na tla. Dekle je vskliknilo padši vznok na voz, a stavec je skočil, da digne sekuro. Toda odzadaj je prihitel drug konjik, ki je popadel starca za vratnik in ga vrgel krepkoj rekoj na zemljo.

„Dekleta vzemi!“ zaklical je prvi konjik hrvatskim jezikom, dasi mu je oprava bila španjolska.

In drugi je posegel po dekletu. No glej — v tem hipu je skočil iz gošče mlad janak na konju.

opisen hrup med opozicijskimi skupinami. Posl. Gessmann, je hotel apelovati do zbornice, ker mu je bila odvzeta beseda, toda predsednik mu ni privolil v to, sklicavši se na poslovni red. Na to je vskliknil dr. Lueger: Da gospoda, to je pravi skandal, da se ni rešen proračun! To je in ostane skandal, in skandal je, da se na tak način zlorabi dostojanstvo predsednika zbornice. Radi teh besed je bil tudi dr. Lueger pozvan na red, na kar je zopet vskliknil: Gosp. predsednik bi bolje storil, da pozove samega sebe na red!! Na to se je oglašil dr. Gessmann: Namesto da bi zbornica zastopala koristi ljudstva, jih še tlačijo. In zopet je bil pozvan na red.

Na jako čuden način je med to razpravo poslanec Morre branil svoje nemško-nacionalno stališče. Ko je namreč posl. Pacak govoril po češki, govoril je omenjeni Nemeprav na glas se svojimi tovariši. Potem pa je vzdignil stolico ter jel po istiz nožem nabijati „tempo“. Predsednik ga je opominjal naj bode miren, Morre pa je odgovoril: „Jaz ne razumem češkega, zato pa se zabavam kakor morem.“ Torej gospoda menijo, da je poslanska zbornica kraj — zabave. Skorobi človek moral misliti tako, ako opazuje letošnje „delovanje“ poslanske zbornice.

Predlog Pacakov je seveda zbornica konečno odklonila.

Celjsko vprašanje. Poljski klub je torej sklenil glasovati za celjski gimnazij. Razprava da je bila viharna. V razpravo sta posegla tudi ministra J a v o r s k i in M a d e j s k i, toda tega, kar sta povedala v imenu vlade, ni izvedel svet, ker so sklenili, da ostane tajno. Proti celjskemu vprašanju je bil sosebno posl. Gnievosz, ki je bil te dni v tem zmlisu spisal tudi članek v „Neue Freie Presse“ in ki je sploh znan kot jeden prvih agentov nemške levice.

Poljski klub pa izjavlja zajedno, da se ne bode protivil, ako se kako drugače sporazumejo prizadete stranke in ako pritrdi temu tudi vlada. Mar so zopet „pogajanja“ na obzorju? Že mogoče, da bi se gospoda od levice zopet hoteli „pogajati“, ali po naše rečeno: zavlakujejo, kolikor le morejo. Sploh je postopanje nemške levice ob tem vprašanju naravnost frivolno. Ob zasnutju koalicije so izrecno privolili v to zahtevo Slovencev in kot možje, odkriti in pošteni možje, morali bi to povedati tudi svojim volilcem; ali ne: pred volilci prikrijevajo kolikor le morejo pravo nray tega vprašanja. Med štirimi stenami koalicijske zgradbe igrajo ulogo „zmerne stranke“, v javnosti, to je po raznih shodih, pa skrbe za resolucije proti celjskemu gimnaziju, torej proti istemu, v kar so privolili sami. V zbornici govore o samozatajevanju in „zapostav-

„Na ti dekleta, lopov!“ zakričal je mladenič srdito, spustivši buzdovan nemilo roparju na glavo, da se je ta brez zavesti zvalil s konja v prah. A v tem se je zaletel prvi konjik na mladeniča, naperivši mu dolg meč na prsi. Mladenič je propadel, meč je dolg, kratak je buzdovan.

„Dajte ga!“ zakričal je Grga besen iz skrivališča.

Tu se je nekaj posvetilo iz grma, počila je puška ter zgrudila konja prvega konjika na zemljo.

„Strela božja!“ zaskripal je brivec. „Šime, Šime, zlo je; vrag nam je donesel mladega Pavla pod noge. Vse je propadlo!“

„Ah da!“ začudil se je Šime hladnokrvno, obračaje svoje ribice.

iz grma izvlekel se je Miloš.

Brivec je prebledel ter jel trepetati liki šiba na vodi.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

71

X.

„Dal Bog, da bode bolje! Ni letos letina, ni Megla, dež, zlo! — Je-li kdorkoli pred nama prošel, Šime?“

„Ne bi vedel. Ali da. Sedaj se spominjam. Neki frater šel je prosojčit. Dva Krajnca steklarja in nekoliko vojakov, nič več. A kaj v Zagrebu, kume (boter) Pavle?“

„Meša se, meša. Ta tako, drugi drugače. Čudni ljudje! Ne more se vsakemu storiti prav. — Na prevoznino, pa Bog, Šime!“ rekel je stavec in pognal konja.

„Z Bogom hodite; srečna vam pot!“ odvrnil mu je brodar odsedši v kočjo — pod streho k briven.

„Gotovi so, nastavnice (majstore) Grga,“

ljenju načel*, zunaj zbornice pa netijo med Nemci ogenj narodne nestrpnosti do Slovencev. Nedavno smo čitali v nekem inozemskem listu, da je to prav avstrijska posebnost, da je radi takih malenkostnih in poleg tega kulturnih zadev toliko hrupa v parlamentu. Drugod, kjer imajo nekoliko drugačne pojme o nalogah parlamentarizma, se parlament niti ne bavi s takimi — lapalijami.

In prav je imel dotični list. Za nas Slovence, ki se moramo boriti še le za najprijemljivejša svoja prava, je vprašanje celjskega gimnazija pač sila važno vprašanje, ali za ukupni parlament je to res prava lapalija. Pač žalosten znak žalostnih odnošajev je to, ako mora vlada biti hud boj s parlamentom radi vprašanja, da-li sme zadoščati priznanim in dokazanim kulturnim potrebam jednega dela svojih podložnikov.

Italijanski parlament otvoril je večeraj kralj prestolnim govorom, v katerem je naglašal, da bode parlamentu v prvi vrsti razpravljati o urejenju financ. Prestolni govor apeluje na patrijotizem vseh poslancev, da bode mogoče premagati težave. Prestolni govor obeča socialnih predlog za zboljšanje bednikov in pomiloščenj povodom predstojajoče poroke vojvode Aosta. Prestolni govor naglašal, da so odnošaji Italije do vseh držav pristrani. Vsa Evropa diše mir. Značilno je, da pri otvorenju socialistiški poslanci niso bili navzoči.

Različne vesti.

Birma v Trstu. Letos je vsprejelo zakrament sv. potvrde v tržaških cerkvah (vključno cerkev pri sv. Jakobu) vkupno 2800 otrok. Tako velikega števila birmancev ni bilo že mnogo let.

Mestni svet tržaški. Sinočna seja (IX.) sicer ni bila burna, kajti ni bilo na dnevnem redu narodnostnih vprašanj, zato pa je bila originalna. Da bi gospoda poznali resničnost reka: „Čas je denar“, zares ne bi trčili zlatega časa s tem, da so takorekoč mlátili prazno slamo in prav jasno dokazali, da se izven seje jako malo bavijo z občinskimi vprašanji. Ta utis je napravila sinočna seja na vsakega trezno mislečega prisotnega.

Seji je prisostvovalo 46 svetovalcev, predsedoval je župan dr. Pitteri. Po odobrenju zapisnika VIII. seje prečital je tajnik dr. Boccardi poročilo poverjenstva za Rossettijev spomenik. Ta spomenik avstrijskega patrijota napravita, kakor smo povedali že svoječasno, kiparja Rivalta in Garella tam v solčni Florenci, ker naši merodajni občinski činitelji morda niso smatrali vrednim za tako vzvišeno delo nobenega avstrijskega umetnika, najmanj pa slovečega kiparja, ki živi med nami tam nekje v ulici Giotto. „Chacun à son goût“ pravijo Francozi; vsi ukusi niso jednaki, mi pa gospodi ne maramo kratiti veselja, ako vporabljajo vsako priliko, da oživljajo zveze s svojim idealom: „regno vicino“. — Poročilo je vsprejel zbor soglasno z nekaterimi dodatki, iz česa naj bode kip in iz kakšnega kamna bodi podstava.

Prisla je na dnevni red prva točka: o zboljšanju plače občinskim uradnikom itd., ter o preosnovah, katere naj bi se storile v dosego tega namena.

Župan je izjavil, da bi bilo po njegovem mnenju popolnoma nepotrebno čitati zelo obširno poročilo mestne delegacije o tej stvari, ker so bili gospoda svetovalci dobili tiskano poročilo že pred jednim tednom, zato je predlagal, da naj bi takoj pričela glavna razprava o predmetu. Svetovalec dr. Cambon, kateri menda ni imel časa, da bi bil prečital omenjeno poročilo, izjavil je, da ne bo glasoval, ako bi takoj pričela razprava, kajti svetovalec da je bilo odločeno premalo časa v „proučenje“ predloge. S tem je popolnoma soglasal i svetovalec dr. Janovitz, kajti zahteval je, da se poročilo prečita. Poročevalec D'Angeli je zavrnil obe zahtevi, češ, da so imeli gospoda 7 dni časa čitati poročilo, dr. Janovitz pa je odgovoril, da je bilo le 5, a ne 7 dni. Onorevole E. Rascovič je predlagal, da naj se stvar odloži za teden dni, v tem času da gospodje prav gotovo „preštudirajo“ stvar. Poročevalec je odgovoril jako rezko, da kdor se ni brigal za poročilo v minolem tednu, ta je ne bode čital niti v prihodnjem; obzatoval je, da nekateri svetovalci za ne-

marjajo svoje dolžnosti s tem, da imajo poročilo toliko dnij doma, ne da bi je čitali. Ta opazka je dirnola v svetovalec dr. Cambona tako, da je odgovoril poročevalcu ostrimi besedami. Župan ga je zato pozval na red. Gospodje so se pripravili še nekoliko časa, potem so sklenili, da naj se prečita poročilo.

Pričelo je čitanje, katero je trajalo skoro jedno uro. A glej čuda! Gospoda od večine, ki se je prej tako toplo potezala za to, da je bil čas prekratek za prečitanje (ali „preštudiranje“) ni menda pazno poslušala, ampak šla je iz dvorane, baje ker ji je bilo prevroče, ali predolgočasno. Še-le po končanem čitanju so se bili gospodje navzili hladnejšega zraka v predsobi dovolj in se vrnili v dvorano. K glavni razpravi se ni oglasil nihče, torej je pričela takoj podrobna razprava. V to so posegli svetovalci dr. Marpurgo, dr. Consolo, dr. Venezian in poročevalec. Zbor je vsprejel točke 1—17, z neznačajnimi spremembami, izvzemši točke 6, 8 in 12, ker se je bilo bati pri teh obširnih razprav. Zato so jih preskočili.

Ob 9. uri in en četrt je župan pretrgal sejo.

Poročilo obsega 29 točk; da se rešijo čim prej, sezval je župan na nocjo zopet sejo, priporočuje gospodi, da naj je ne zamudijo.

Trtna uš v Istri. Ravnatelj kmetijske šole v Poreču, prof. Hugues, konstatoval je trtno uš na koreninah nekaterih trt, katere so mu bili poslali v preiskavo iz sela Zarez, oddaljenega kakih 10 kilom. od Pazina. To je važno zaradi tega, ker je s tem dokazano, da je trtna uš pričela okuževati tudi notranjo Istro. Ta mrčes se je pojavil v Istri prvič leta 1880. in sicer v Piranu in Izoli; naslednja leta se je razširil po ozemlju Umaga, Pomjana, Buij, Kopra, Črnega Vrha, Velikega Lošinja, Milj, Doline, Malega Lošinja, Osora, Mostara, Vrbnika, Krka, Grižnjana, Vižinade in Čitanova. Sedaj se je pojavil še v Pazinskem okraju.

Slavnost „Tržaškega Sokola“, vršivša se minolo nedeljo v vrtu „Mondonuovo“, privabila je mnogo izbranega občinstva, tako, da je bil vseh povsem dovoljen v vsakem pogledu. „Slovansko pevsko društvo“ je povsem častno rešilo svojo nalogo, odpevši Volaričev zbor „Bedak je vsak“ in pa Eisenhutov „Ustaj rode“. Na zahtevanje so morali pevci zapeti še jedenkrat. „Svobodne vaje“ telovadcev in gojencev vršile so se precizno in istotako je občinstvo burno pluskalo produkcijam na različnem orodju. Skupina, prirejena ob bengalskem svitu in pod Sokolovo zastavo, je bila krasna. Tudi našega domačega pirotehnikarja, gospoda Zlobca, moramo posebno pohvaliti, kajti pokazal se je res mojstra v tej stroki. Zlasti zadnje „kolo“ je bilo krasno, ko se je v neopisnem blesku prikazal sokolski monogram z napisom „živio“ — Konečno nam je izrečno pohvaliti gospoda kapelnika Majcena: zasnoval nam je godbo, kakoršne smo živo pogrešali. Že dejstvo samo, da je godba svirala same slovanske komade, treba posebno naglasiti. A svirala ni le dobro in lepo, ampak tudi vztrajno, s čemer je pripomogla, da je bila zabava ves čas jako animirana. Godba gosp. Majcena bodi priporočena našemu občinstvu v krepko podporo.

Konečno nam je še omeniti, da je bil tudi vrt prav lepo okrašen.

Članom „Tržaškega Sokola“ javljamo, da je odbor z lastnikom telovadnice napravil pogodbo še za nadaljnja tri leta, da torej društvo ostane v dosedanjih prostorih.

Potres v Ljubljani. Našemu poročilu v današnjem zjutranjem izdanju dodajemo še te-le podrobnosti: Včerajšnji potres v Ljubljani bil je najmočnejši izza velikonedeljskih sunkov. Trajal je 4 sekunde. Ljudje so preplašeni bežali, delavci so popustili delo in zlasti zidarji so se dali le težko spregovoriti, da so nadaljevali popraviljanja. V šolah je nastala velika zmešnjava, raz poslopj je frčala opeka. Med šolsko mladino nastala je taka panika, da so morali učitelji poslati otroke takoj domov. Z ozirom na to se je mestni šolski svet takoj sešel ter sklenil predlagati dež. šolskemu svetu, naj obustavi pouk do jeseni. — Umerno je, da je napravil ta potres novo škodo na poslopjih.

Pomoč Ljubljani. Ljubljanski pomožni odbor za Ljubljano in okolice dobil je do večeraj (XIX. izkaz) 57.251 gld. 32 nvč. na milodarih. Manjša darila in zbirke milodarov do-

hajajo sicer toliko mestnemu magistratu, kolikor knezoškofijstvu, toda Ljubljani treba prav izdatne pomoči, pomoči, ki računa z milijoni. Kedaj dosežejo milodari zasebnikov tako ogromno svoto? Treba je, da se skoraj zgane slavnjava

Požrtvovalnost na Krasu. Častno mesto med darovalci za Ljubljano in druge po potrebu poškodovane kraje na Kranjskem, zavzemajo občine na Krasu, posebno pa Sežanskega političnega okraja, koje so doposlale potem c. kr. okrajnega glavarstva v Sežani na c. kr. namestništvo v Trstu sledeče zneske v gorenje svrhe:

Županstvo Komen 50 gld.; Povir 44 gld.; Sežana 300 gld.; Odbor veselice v Sežani na korist Ljubljancanom 225 gld.; županstvo Skopo 35 gld. 18 kr.; Temnica 30 gld.; Brestovica 18 gld. 08 nvč.; Naklo 40 gld.; Tomaj 43 gld. 50 nvč.; Štorje 93 gld.; Stanjel 50 gld.; Tomaj (drugi donesek) 15 gld. 40 nvč.; Veliki Repen 65 gld. 75 nvč. in 5 lir; Lokev 100 gld.; Avber 11 gld.; Selo 9 gld. 90 nvč.; Škrbina 16 gld. 31 nvč.; Pliskovica 11 gld. 10 nvč.; Kopriva 16 gld. 76 nvč.; Veliki Dol 10 gld.; Gabrovica 12 gld. Toraj skupni znesek 1196 gld. 98 nvč. in 5 lir.

Poleg tega odposlali sti županstvu Naklo in Nabrežina izdatna zneska naravnost mestnemu magistratu Ljubljanskemu.

Duhovska urada v Škrbini in Štjaku nabrala sta in sicer prvi svoto 7 gld. 50 nvč., drugi 18 gld. 10 nvč. in odposlala potom omejenega okrajnega glavarstva.

Tudi ostali duhovski uradi nabrali so v cerkvah precejšnje svote in odposlali na pristojne ordinarijate.

Demonstracija trgovskih pomočnikov. Sinoč, nekoliko po 8. uri pridrla je kakih 100 trgovskih pomočnikov v ulico Malcantona, kjer so demonstrirali proti onim trgovcem s suknom, ki so imeli svoje prodajalnice še odprte. Kričanjem hoteli so dotične trgovce prisiliti, da takoj zapro svoje prodajalnice; ker pa to ni pomagalo, metali so kamenje v izložbena okna. Pokončali so par šip pri tvrdkah Ricci in Suttina. Demonstrante so razgnali stražarji. Zaprli so 24letnega F. Zoroviča iz Dalmacije, trgov. pomočnika pri tvrdki bratje Serafini in 20letnega Karla Godnika iz Trsta, pomočnika pri tvrdki Sivitz na Corsu, katere sta bila voditelja demonstrantov.

Pomiloščen morilec. Nj. Vel. cesar pomilostil je morilca Dunajskega odvetnika dr. Rothziegla, Gustava Eichingerja. Najvišje sodišče spremenilo je vsled tega smrtno kazen v dosmrtno težko ječo, poostreno s postom in zaporom v temni celici vsako leto dne 2. februarju. (Na dan, na katerem je Eichinger umoril dr. Rothziegla).

Sodnijsko. Sicilijanec Salvator Comisa, bivši poveljnik ladije, 54let star, moral si je iskati službe kot pripravnik mornar, da se pošteno preživljuje. Službo je dobil na italijanski jadrnici „Concettina Z.“, toda hudo se mu je godilo. Poveljnik te jadrnice, 40letni Josip Orsino, ravnal je z njim surovo. Comisi je konečno priklopela kri in 2. aprila, ko je bila „Concettina Z.“ zasidrana v našem pristanišču, napadel je kapetana ranivši ga večkrat z nožem. O tem napadu smo sporočili obširneje i v našem listu. (Glej „Ed.“ št. 60, izdanje za 18. maja t. l. Ur.) Ranjeni Orsino je bil sicer ozdravil v 8 dneh toda lahko bi mu se godilo hujsje. Z ozirom na duševno razburjenost, v kateri je bil Comisa tedaj, ko je napadel Orsina, obsodilo ga je sodišče le na tri mesece težke ječe.

Policijsko. Organi Vrdeljsko-Sv. Ivanskega komisarijata so zaprli 19letnega peka Josipa Legiša iz Cerovelj, in pa 19letnega težaka Josipa Griona iz pokrajine Videmske v Italiji, ker sta obtožena, da sta ukradla Katarini Bakar, stanujoči na kampanji Koslič št. 2 (Largo Promontorio) 7 košaric, vrednih 7 gld. Legiša je bil že izgnan iz Trsta. — 23letni težak Ivan Basso, italijansk podanik, ranil je v gostilni v ulici S. Caterina javnega postreščka Antona Capolina, s katerim se je bil sprl. Ranilca so zaprli. —

Mornar Šime Banič, službujoči na Lloydovem parniku „Ceres“, ostavljal je večeraj kovčeg svojega kapetana gosp. Gobčevića v veži hiše št. 1 v ulici Punta del Forno, namesto da bi bil odnesel kovčeg naravnost na kaptanov dom. V omenjeni hiši stanuje Banič in hotel je med potjo pogledati nekoliko domov. Ko se je vrnil v vežo, ni bilo o kovčegu več sledu. Tatvino je prijavil policiji. V kovčegu bilo je nekoliko perila in obleke ter 5 gld. v gotovini.

Šagra na Verdeli. Verdelski fantje priredijo v nedeljo dne 16. t. m. šagro na takozvani trati „del gobbo“ na Verdeli. Kakor nam poročajo prireditelji te šagre, bode imela ista izključno narodni značaj toliko gledé glasbe, kolikor glede okrašenja plešišča.

Najnovije vesti.

Dunaj 10. Odsek za volilno preosnovo je imel danes svojo sejo. Poslanec Beer je rekel, da je razdeljenje nove kurije na dvoje tehniški neizvedljivo. Baron Dipauli je izjavil, da ko gre za zastopstvo interesov, spadajo vsi delavci skupaj, kakor tudi vsi davkoplačevalci. Glasoval bode za prehod v podrobno razpravo, ker pošteno želi volilne preosnove. Klun bi hotel, da se novi volilci uvrste v obstoječe kurije in bode glasoval za prehod v podrobno razpravo. Minister za notranje stvari je zagovarjal predloge subkomiteja naglasivši, da je neresnična trditev, da so se za posamične pokrajine za snovali privilegiji. Knez Karol Schwarzenberg se je potegnil za načrt pododsekov izreki se odločno proti temu, da bi se odstopilo od načela razdelitve na dvoje nove kurije. Grof P i n i n s k i je podal izjavo v zmišlu sklepa poljskega kluba.

Praga 10. Minister za trgovino grof Wurmbraund je obiskal danes narodopisno razstavo v spremstvu namestnika grofa Thuna. Minister je izrekel svoje priznanje na tem, kar je videl.

Pariz 10. (Postlanska zbornica.) Poslanec Millerand obžaluje politiko vlado na Vatoku in udeležbo Francoske pri slavnostih v Kielu. Ministra Hanotaux in Ribot sta zagovarjala politiko vlade rekši, da je vlada vsprejela povabilo v Kiel le iz vzrokov uljudnosti. Ob kitajsko-japonskem vprašanju je Francija hotela podpirati Rusijo, ker je zvesta svojim zvezam in crpi svojo moč iz zveze z Rusijo. Zbornica in vsa dežela sta odobrili to politiko.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za jesen 7.35—7.36
Pšenica za maj-juni 1895 — do — Orze za jesen 6.01—6.02 Rž za jesen 6.28 6.29 Koruza za junij-juli 6.32—6.34. za julij-avgust 6.35—6.37
Pšenica nova od 78 kil. f. 7.30—7.35 od 79 kil. f. 7.35—7.40. od 80 kil. f. 7.40—7.45, od 81 kil. f. 7.45—50, od 82 kil. for. 7.50—7.55.
Ječmen 6.65—6.90; prosa 6.50—6.55 rž nova 6.25—6.30.
Trg mlačen, nevoljen. Pšenica od večeraj 6 nvč. cenje. Prodaja 6000 mt. st., rž 5 nvč., ko-uzna 4—6 nvč. cenje. Vreme: lepo.

Praga. Noralnirani sladkor za juni f. 13.05. nova letina 13.45.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vrod, odpošiljatev 29.50—29.50. Juni sept. f. 29.25—29.50 Concaasé 29.50—29.50. Čotvorni 30.50—30.50. V glavah (sodih) 30.75—30.75.

Havre. Kava Santos good average za juni 95.25 za oktober 93.25.

Hamburg. Santos good average za juni 76.— september 75.75 december 73.75.

Dunajska borza 11. junija.
1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.35	101.35
„ „ v srebru	101.30	101.30
Avstrijska renta v zlatu	122.90	123.05
„ „ v kronah	101.55	101.50
Kreditno akcije	408.75	407.40
London 10 let	121.45	121.45
Napoleoni	9.63	9.63 1/2
20 mark	11.86	11.86
100 italj. lir	45.97 1/2	46—

JAKOB STRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod plazza della Caserma.
(nasproti veliki vojarni).
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrtna angleška
kolesa (bicykle)
Zastopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt in „Victoria Cycle Works“ Wolverhampton Angleška.
Kolesa Adler* so svetovno znana in se rabijo v nemški vojski.
Jamci se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja se na deželo in na vse kraje.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori).
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljenje, stoji 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

Srečke za zidanje cerkve ob jubileju cesarjevem po 1 gld. **zadnji mesec**
Glavni dobitek: **30.000 goldinarjev** vreden
Srečke priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Ignazio Neumann